

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása –
2021. december

2022.

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK

ELEMZÉS

A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása –
2021. december

Engedélyező:

Domokos László
elnök

Szerkesztő:

ERDÉLYI ATTILA projektvezető

Az elemzés elkészítését felügyelte:

DR. SIMON JÓZSEF felügyeleti vezető

Készítették:

ERDÉLYI ATTILA projektvezető

BÖRÖCZ IMRE számvevő

SIPOS ATTILA számvevő

Kiadja az Állami Számvevőszék

EL-3338-032/2022

Az Elemzés
az interneten
a www.asz.hu
oldalon
olvasható.

TARTALOMJEGYZÉK

▶	VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	5
▶	MÓDSZERTANI HÁTTÉR	8
▶	MONITORING ÉRTÉKELÉS	9
▶	MELLÉKLETEK	19
	1. Elemzésben szereplő mutatók időállapota	19
	2. Az elemzésben figyelembe vett költségvetési előirányzatok	21
	3. Az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetése	22
	4. Az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulása a 2021-2022. években.....	23
	5. Adatforrások, felhasznált irodalom	24
	6. Rövidítések.....	27

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A 2021. évi makrogazdasági folyamatokat a gazdaság újraindulásával, illetve a pandémia újabb hullámainak kialakulásával kapcsolatos bizonytalanságok mellett a világgazdasági kockázatok jellemezték. E kockázatok kezelése érdekében aktív kormányzati fellépésre volt szükség. Az elemzés a rendelkezésre álló, sok esetben előzetes adatok alapján értékelte a 2021. évi makrogazdasági és költségvetési folyamatokat. A 2021. évre vonatkozó részletes értékelés későbbi időpontban lehetséges a teljeskörű adatok alapján.

A gazdasági növekedés becslésével foglalkozó szervezetek a 2020. évi gazdasági visszaesés után, a bizonytalan makrogazdasági környezetre hivatkozva alacsonyabb GDP növekedési ütemet vártak Magyarországon. A nemzetközi szervezetek (EU Bizottság, IMF, OECD, Világbank) év közben folyamatosan javították Magyarországra vonatkozóan a gazdasági növekedés várható ütemét. A prognózisok a 2021. év elején 3,8-5,0% közötti növekedési ütemet tartalmaztak, amelyek az év utolsó negyedévében 6,8-7,6%-ra emelkedtek. Hazánk az előzetesen várt növekedésnél lényegesen jobb gazdasági teljesítményt tudott elérni, mivel a **2021. évben a GDP az előzetes adatok alapján 7,1%-kal növekedett**. Az elért gazdasági növekedés meghaladta a költségvetési törvény tavaszi módosításakor várt 4,3%-os emelkedést.

A kimagasló ütemű 2021. évi gazdasági növekedéshez hozzájárultak a 2020. év végén elindított és 2021. év során folytatott – jelentős költségvetési kiadásokból finanszírozott – gazdaság újraindítását ösztönző kormányzati intézkedések. Ez alapján Magyarországra vonatkozóan visszaigazolódott a 2021. évben a gazdaságélénkítést célzó politika eredményessége.

A GDP termelési oldalának meghatározó tényezői közül az ipari termelés volumene 2021. évben 9,6%-kal – a járműgyártásban tapasztalható globális félvezető-hiány miatti visszaesés ellenére – meghaladta a 2020. évi értéket, míg az építőipar teljesítménye 2021. évben 13,3%-os növekedést ért el az előző évhez képest. A kiskereskedelmi forgalom évkezdettől kumulált volumenindexe 2021. évben 3,5%-kal magasabban alakult a 2020. évi értéknél, amelynek következtében a kereslet pozitívan hatott a termelési oldalra.

A termékexport folyó áron számított összesített értéke 2021. évben meghaladta a 2020. és 2019. évi adatokat, ami növelő hatást gyakorolt a GDP felhasználási oldalára. A külkereskedelmi termékexport 2021. évben elért csúcserőssége ellenére azonban a külkereskedelmi termékgazdaság összesített egyenlege a 2021. évben elmaradt az előző két év adatához képest. A visszaesés mögött olyan nemzetközi piaci hatások húzódnak, mint például a globális járműgyártás növekedésének lassulása, az energiaárak drasztikus növekedése (amely egyúttal az export értékét is befolyásolta), valamint az import exportot meghaladó mértékű növekedése. Az import növekedésében meghatározó szerepet töltöttek be a beruházások, illetve a megnövekedett belső fogyasztás és kereslet.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség a 2021. évben összességében kedvező irányba változott. A foglalkoztatottsági ráta 2021. decemberében 74,3% volt, amely meghaladta az előző év és a 2019. év azonos időszakát is. A munkanélküliségi ráta 2021. évben csökkenő trendet mutatott, és a januári 5,0%-os szintről decemberre 3,7%-ra mérséklődött. A kedvező munkaerő-piaci folyamatok hozzájárultak a költségvetés adóbevételeinek tervezettnél magasabb teljesüléséhez.

A gazdaság újraindítását célzó fiskális lépések pénzügyi finanszírozásában 2021. évben jelentős szerepet töltött be, hogy a központi költségvetés bevételei az előzetes adatok alapján az előirányzatot meghaladóan teljesültek. Kiemelendő, hogy a főbb adónemek közül az előirányzathoz képest az ÁFA bevétel 7,2%-kal, az SZJA bevétel 6,3%-kal, míg a TAO bevétel 24,9%-kal magasabb összegben teljesült.

A 2021. év végén a koronavírus-járvány elleni egészségügyi védekezéshez és a gazdaság újraindulásához szükséges források biztosítása és egyéb egyedi tényezők következtében a költségvetés központi alrendszerében a törvényben rögzített 3 990,0 Mrd Ft összeghez képest 1 111,5 Mrd Ft-tal magasabb hiánnyal zárt.

Az uniós programok 2021. évi bevételei és kiadásai elmaradtak az előirányzatoktól. A tervezett bevételekből 2021. évben a törvényi módosított előirányzat 76,0%-a, míg a tervezett kiadásokból a törvényi módosított előirányzat 88,9%-a teljesült. Az uniós programok bevételei 690,5 Mrd Ft-tal maradtak el az uniós

programok kiadásaitól a 2021. év végén, ami a tervezetthez képest 208,6 Mrd Ft többlet megelőlegezést jelentett a költségvetés számára. A Kormány 2021. évben elindította a Magyarország Helyreállítási és Alkalmazkodási Tervében szereplő intézkedések megvalósítását. A programot azonban az Európai Unió nem hagyta jóvá, melynek következtében Magyarország részére nem került sor 326,0 Mrd Ft összegű támogatási előleg folyósítására. A támogatás a magyar gazdaság versenyképességének növelését segítette volna elő. **Mindezek következtében a tervezettnél nagyobb hiánynak nagyságrendileg a felét (534,6 Mrd Ft) az uniós programok tervezettnél magasabb megelőlegezése (208,6 Mrd Ft), és az a 326,0 Mrd Ft összegű Európai Unió részéről elmaradt RRF támogatás okozta, melyet Magyarország nem kapott meg 2021. évben az Európai Uniótól.**

A gazdaság újraindításával összefüggő célok megvalósítását támogatta, hogy a Kormány számára jelentős nagyságrendű tartalék állt rendelkezésre az MNB-nél vezetett forint- és devizaszámlákon betétek formájában, melynek 2021. évi záróállománya az év közbeni felhasználás következtében 2020. év végéhez képest közel a felére, 1 189,3 Mrd Ft-ra csökkent. A forint- és devizabetétek formájában rendelkezésre álló tartalékok felhasználása a gazdaság újraindításához szükséges lépések megvalósítását szolgálta.

Az **államadósság** a 2021. III. negyedév végén az ÁKK Zrt. által közzétett információ szerint 42 105,8 Mrd Ft, GDP arányosan 80,5% volt. Az év utolsó negyedévében a központi költségvetés adósságának korábban tapasztalt gyors ütemű növekedése megállt. A központi költségvetés adóssága csekély mértékben alatta maradt annak a szintnek, amely az Országgyűlés által rögzített (3 990,0 Mrd Ft) pénzforgalmi hiányból következett.

A 2021. évi gazdasági teljesítmény jó alapot teremt a 2022. évi gazdasági folyamatok számára, mely eredményét alapvetően a globális kockázatok, a külkereskedelmi termékforgalom egyenlegének változása, az infláció mértéke, valamint a COVID-19 vírusjárvány esetleges további hullámainak megjelenése határozhatja meg.

KÖVETKEZTETÉSEK

Az államadósság-mutató 2021. évre tervezett értékének betarthatósága szempontjából kedvező volt, hogy a gazdasági növekedés az előző évhez képest kiemelkedő nagyságrendet ért el. Mindez annak tükrében jelentős eredménynek számít, hogy a 2021. évben a COVID-19 vírusjárvány újabb hullámai alakultak ki, valamint az év második felében felerősödtek a negatív világgazdasági kockázatok jellemzően a termelés és az infláció vonatkozásában. A 2021. évben elért 7,1%-os gazdasági növekedés az előzetes becslések alapján az Európai Unió tagországaihoz képest is jelentős mértékű.

A 2021. évre vonatkozó előzetes adatok alapján a kormányzat által folytatott gazdaságélénkítő fiskális politika sikeres volt. Kijelenthető, hogy a magyar gazdaság válságból történő kilábalásának gyorsaságát, hasonlóan, mint a 2019. évet megelőző időszak teljesítményének bővülési ütemét, jelentősen alulbecsülték a gazdasági növekedés előrejelzésével foglalkozó nemzetközi szervezetek.

A COVID-19 vírusjárvány negatív hatásainak kezelését támogatták 2021. évben a gazdaság újraindítását szolgáló intézkedések. Fontos szempontot jelent, hogy nem a költségvetési támogatások általános növelése, hanem a munkaalapú társadalom működésének fenntartása került a középpontba.

A gazdasági növekedés biztosításához fontos feltételt teremtett a munkahelyek megőrzése, a vállalkozások működőképességének fenntartása, valamint a beruházási ráta magas szinten tartása. Kedvező körülményt jelentett a fogyasztás bővülése, amelynek további ösztönzése érdekében több intézkedés született. Ezek gazdasági növekedésre gyakorolt hatása a 2022. évben attól függ, hogy a keresletnövekedés milyen nagyságrendű inflációs hatást vált ki.

A kormányzat a 2021. évben reziliens módon az alacsonyabb előkészítettségi fokú beruházások elhalasztásával teret adott a nagyobb hozzáadott értéket biztosító vállalati beruházások megvalósításának. A kormányzat felismerte, hogy a beruházási ráta további növelése érdekében nem indokolt további intézkedéseket hozni. Emellett az uniós támogatások vonatkozásában a tervezettnél magasabb összegű megelőlegezés volt szükséges, amely jelentősen hozzájárult, hogy a tervezettnél magasabb összegű hiány alakuljon ki. A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF) keretében a Magyarországnak járó források folyósításának elmaradása a 2022. év vonatkozásában is kockázatot jelent a központi költségvetés hiánya tekintetében. Továbbá ennek bekövetkezése esetén megkérdőjeleződik az unió versenysemleges és egységes fellépése a gazdasági kohézió érdekében.

A központi költségvetés rezilienciáját, ezáltal a mozgásteret erősítette, hogy a központi költségvetés bevételei a 2021. évben kedvező arányban teljesültek, a főbb adónemek esetén az előirányzathoz képest magasabb volt a teljesülés.

A pénzforgalmi hiány tervezett meghaladó értékéből adódó kockázat kezelésében a 2021. évben kiemelt szerepet játszott a kormányzat számára forint- és devizabetétek betétek formájában rendelkezésre álló jelentős nagyságrendű tartalék. A tartalékok év végén történő csökkentése, illetve felhasználása szintén hozzájárult a gazdaság újraindítására vonatkozó cél megvalósításához.

A 2021. évi gazdasági növekedés kedvező alapot teremt az idei évi gazdasági folyamatok számára. A 2022. évben alapvető kihívást jelent majd a gazdasági növekedés fenntartása, valamint a 2021. év második felévértől felerősödött, a dinamikus gazdasági növekedést veszélyeztető kockázatok kezelése. E körbe tartozik a külső feltételek kedvezőtlen alakulása, az alacsony aktívummal rendelkező külkereskedelmi egyenleg, a kereslet növekedéséből is származó infláció növekedése, illetve a COVID-19 vírusjárvány, esetleges további hullámainak megjelenése.

MÓDSZERTANI HÁTTÉR

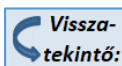
Az ÁSZ¹ 2021-ben augusztustól kezdődően havonta elkészítette a makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása tárgyú elemzését. Jelen elemzés a korábbi monitoring elemzésekhez hasonlóan a makrogazdasági és költségvetési folyamatok alakulásáról ad szintetizált képet, a folyamatokat az államadósság-mutatóra gyakorolt hatásuk nézőpontjából értékelve. A korábbi elemzésekben a havi változások kerültek bemutatására, a kockázatok jelzésével, míg a mostani elemzés – azon mutatók esetében, ahol rendelkezésre állnak 2021. decemberi adatok is – a 2021. év egészének értékelésére irányul.

A költségvetési és makrogazdasági monitoring elsődlegesen az államadósság-szabály teljesülésének értékelésére, mint kritériumra, és az arra hatást gyakorló, a növekedést és az egyensúlyt lényegesen befolyásoló tényezők alakulására irányul. Az elemzés alapvető megközelítését a 2. ábra szemlélteti. Az elemzés az államadósság-mutató, illetve annak számlálóját és nevezőjét befolyásoló körülményeket jelző mutatók alakulását azok hivatalos közzétételi periódusaihoz igazítva értékeli mérceként. A növekedés és az egyensúly mutatóinak értékelése a releváns adatok mindenkori aktuális közzétételéhez igazodva történik.

Az elemzés a KSH², az MNB³, az ÁKK Zrt⁴. és az NFSZ⁵ által havonta és negyedévente nyilvánosságra hozott, valamint a MÁK⁶ honlapján hozzáférhető adatokra épül, továbbá figyelembe veszi az egyéb nyilvánosságra hozott, a témakörben releváns jelentéseket, összefoglalókat és tájékoztatókat is.

A teljesülés és az ez alapján számított adósság értékeléséhez az éves előirányzatokat az elemzés a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló törvényt módosító 2021. évi XLIV. törvény szerint rögzítettek tekintetével, (amely szerint a kormányzati szektor uniós módszertan szerinti – ESA – tervezett hiánya a GDP⁷ 7,5%-a lesz, míg a törvényjavaslat indokolása szerint ez az államháztartás központi alrendszer 3 990,0 Mrd Ft-os pénzforgalmi hiányának felel meg), illetve az ahhoz képest a Kormány saját hatáskörében törvényi felhatalmazás alapján végrehajtott módosítások, átcsoportosítások eredményeként adódott aktuális módosított előirányzatok értékeinek megfelelően veszi figyelembe.

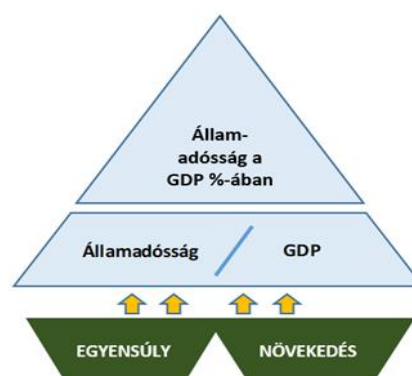
Az elemzés keretében a viszonyítási alapot a 2019. évi, valamint a 2020. évi adatok jelentik. Annak érdekében, hogy egységes legyen az elemzési módszertan az elemzés minden mutatószám esetén az adott időszak adatait a megelőző két év megfelelő időszakra vonatkozó adataihoz viszonyítja. Azon mutatószámok esetén, ahol releváns változás történt az előző közzétett monitoring elemzéshez képest az összehasonlítási alapot az előző monitoring jelentés adata is jelenti. A 2019. év elemzésben történő szerepeltetésének indoka, hogy ez volt az utolsó olyan év, amikor a COVID-19 járvány még nem érezte a hatását a gazdasági és a költségvetési folyamatokban. Ez alapján lehetséges annak értékelése, hogy az egyes elemzési területeken, az államadósság-mutató alakulását befolyásoló tényezőknél megvalósult-e a válsághelyzetből történő kilábalás.

Az elemzés *Vissza-tekintő:* megjelöléssel, keretben foglalva tartalmazza azokat a lényeges – a korábbi monitoring értékelésben már szereplő – közzétett adatokat, illetve számított mutatókat, értékeléseket, amelyek tekintetében a 2021 decemberében nyilvánosságra hozott "A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása - 2021. január - november" című jelentésben bemutatott időállapothoz képest nem történt változás.

Azon mutatóknál, amelyek esetében még nem érhető el a decemberi adat a mutatók megjelenésének várható időpontját, illetve az elemzésben szereplő adat vonatkozási időszakát az 1. melléklet mutatja be. Az elemzésben figyelembe vett költségvetési előirányzatokat a 2. melléklet, az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetését a 3. melléklet, az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulását a 2021., 2022. években a 4. melléklet, az adatforrásokat és a további felhasznált irodalmat az 5. melléklet, valamint a rövidítéseket a 6. melléklet tartalmazza.

2. ábra – Az elemzés alapvető megközelítése

MONITORING ÉRTÉKELÉS

A központi költségvetésről szóló törvényben meg kell határozni a költségvetési év utolsó napjára tervezett államadósság-mutató értékét a költségvetési év várható államadóssága és bruttó hazai terméke alapján.

Az Alaptörvény⁸ államadósság-szabályára és a Stabilitási törvény⁹ 2020. január 1-től hatályossá vált módosítása alapján az államadósság-mutató az európai uniós szabályok érvényesítése mellett évente legalább 0,1 százalékponttal történő csökkentésére vonatkozó mentesítési rendelkezések a 2021. évre vonatkozóan nem voltak érvényesíthetők.

Az államadósság-mutató 2021. december 31-ére tervezett értéke 79,9% volt. A jelen elemzésben az ÁSZ bemutatja az államadósság-mutatóra jelentős hatást gyakorló tényezőket, a 2022. február 15-ig nyilvánosságra hozott, vagy az ÁSZ rendelkezésére bocsátott adatok alapján.

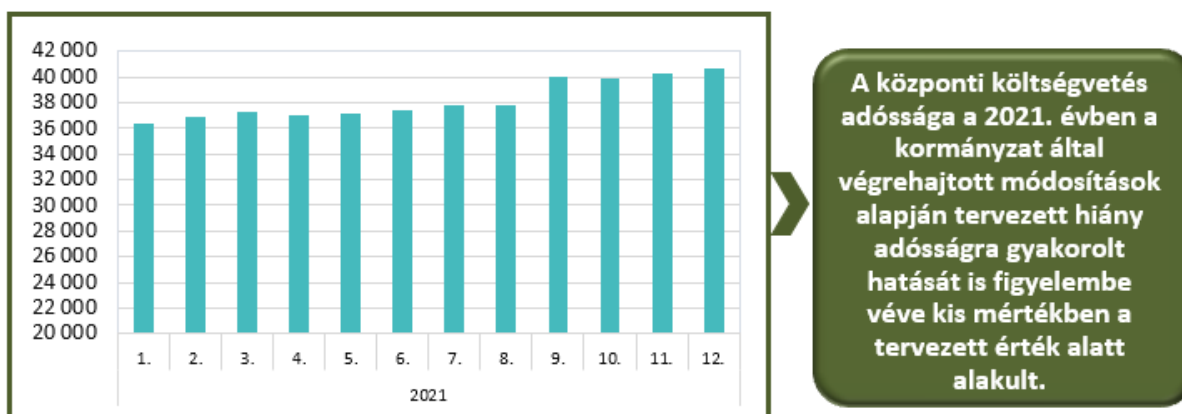
AZ ÁLLAMADÓSSÁG-MUTATÓ SZÁMLÁLÓJÁBAN a Stabilitási törvény szerint az államadósság áll, melyet a 479/2009/EK tanácsi rendeletben¹⁰ meghatározott módon kell számítani.

A 2021. évi költségvetési törvényben az ÁKK Zrt. által kezelt adósság, vagyis a központi költségvetés adósságának 2021. év végére tervezett értéke 39 150,0 Mrd Ft, a Stabilitási törvény szerinti államadósság 41 223,0 Mrd Ft, a két összeg közötti eltérést a kormányzati szektorba sorolt vállalatok és a helyi önkormányzatok adóssága, illetve egyéb kisebb összegű tételek tervezett egyenlege okozza.

Az államadósság a 2021. III. negyedév végén az ÁKK Zrt. által közzétett információ szerint 42 105,8 Mrd Ft, GDP arányosan 80,5% volt. Az államadósság **az év I-III. negyedévében összegében és GDP arányosan is meghaladta a 2021. évre tervezett értéket**, éves adat az elemzés készítésének időpontjában nem állt rendelkezésre.

A központi költségvetés adóssága – amelynek aránya az államadósságon belül 95% körüli – 2021. év utolsó két hónapjában **tovább emelkedett** (összesen 848,7 Mrd Ft-tal), és december 31-én 40 697,0 Mrd Ft volt (3. ábra). Az adósság növekedésének üteme azonban a 2021. III. negyedévben tapasztaltnál képest lelassult. Az adósság IV. negyedév végi 99,6%-a az év végére várható azon adósságállománynak, amely figyelembe veszi a kormányzat által végrehajtott módosítások alapján az éves tervezett költségvetési hiány adósságra gyakorolt hatását.

3. ábra – A központi költségvetés adósságának hónap végi állománya 2021. évben, Mrd Ft-ban

A központi költségvetés adósságán belül a 2020. és 2021. évek záró adatainak összehasonlításában a forintadósság 2 884,0 Mrd Ft-tal (meghatározó részét az államkötvények és a lakossági állampapírok értékének növekedése jelentette), míg a devizaadósság 1 076,9 Mrd Ft-tal emelkedett. A teljes adósságon belül a forintadósság aránya 0,8 százalékponttal 78,9%-ra csökkent, míg a devizaadósság aránya 0,7 százalékponttal 20,6%-ra növekedett az egy évvel korábbi értékhez képest. A forint árfolyamának a 2020. év végéhez képest bekövetkezett gyengülése az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értékét 160,1 Mrd Ft-tal növelte.

A pénzügyminiszter 2021 december elején adott tájékoztatása szerint az állam rövid futamidejű deviza-kötvények visszavásárlásával, kedvezőbb kamatozású, hosszú futamidejű forrásra cserélt 430 millió dollárnyi

adósságot, továbbá 1 300 Mrd Ft értékben cserélt rövid futamidejű államkötvényt hosszú, 8 és 20 év közötti kötvényre, ezzel a kamatkidadások jobban tervezhetővé válnak.

A **Központi Kormányzat MNB-nél vezetett forint- és devizabetétjeinek állománya** a 2020. év november végi zárállományhoz képest 2021. december végén több, mint 1 000 Mrd Ft-tal – 1 189,3 Mrd Ft-ra – közel a felére csökkent. A kormányzati betétállomány szűkülésének háttérében a tartalékok év végi felhasználása húzódtott, amely a gazdaság újraindításával összefüggő célok megvalósítását szolgálta.

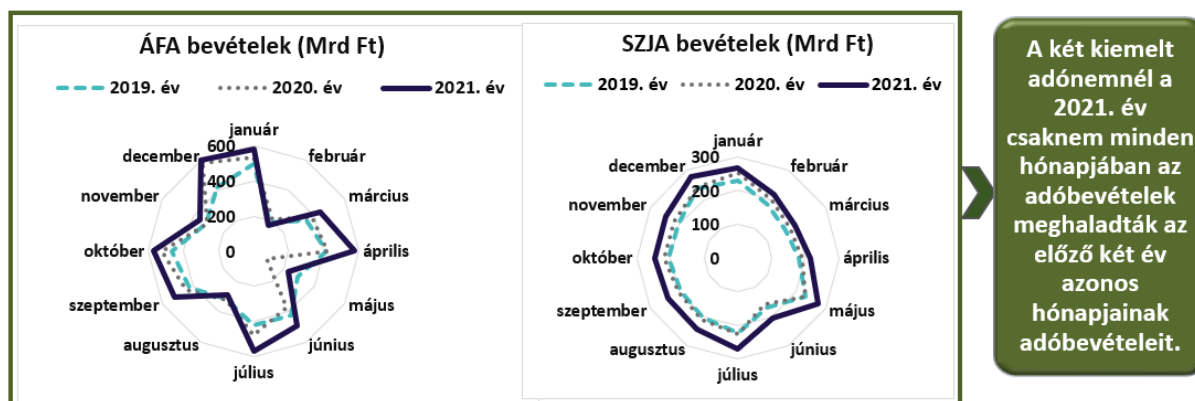
A 2021. 1-12. havi **központi költségvetési kiadások** 22 012,9 Mrd Ft-os összege 25,0%-kal volt magasabb a törvényi módosított előirányzatnál, a 2020. év vonatkozó adatát 4,9%-kal haladta meg. A 2021. évi költségvetési kiadások teljesülésének alakulásában több egyedi tényező játszott szerepet. A költségvetési szervek esetében 2021 decemberében 634,9 Mrd Ft-tal magasabb kiadási összeg teljesült, mint novemberben. E növekedést meghatározta, hogy számos a 2022. évre tervezett költségvetési kiadás 2021. decemberben teljesült. Ezáltal e kiadások értéke nem a 2022. évi költségvetést terheli. Fontos tényező volt továbbá az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** törvényi módosított előirányzatnál lényegesen magasabb (947,5 Mrd Ft) teljesülése, amelynek növekedésében szerepet játszott az energiaárak világpiacon történt jelentős mértékű emelkedése és a rezsicsökkentés fenntartása érdekében az állami tulajdonban lévő vállalatok részére juttatott kompenzáció. További tényezőt jelentett, hogy az **államadóssággal kapcsolatos kamatkidások** a törvényi módosított előirányzathoz képest 392,5 Mrd Ft-tal nagyobb összegben teljesültek, amely a központi költségvetés hiányára negatív hatást gyakorolt, azonban a lakossági állampapírok meghatározó aránya miatt egyúttal az állampolgárok kamatjövödelme növekedett.

A **kormányzati szinten végrehajtott előirányzat módosításokat is figyelembe véve a központi költségvetési fejezetek egyes kiemelt előirányzatai 2021. évben a módosított előirányzatok közül 86,2%-on teljesültek.** A 2021. évi előzetes tényadatok a személyi juttatásokat és a viszonylag alacsony kiadási szintű felújításokat kivéve alacsonyabbak, mint a 2020. évben voltak. Ez a tárgyévben felmerülő, de részben nem a 2021. évre vonatkozó egyéb sajátos kiadások (ide tartoznak többek között a december havi illetmények, utalványok, bérletek, az adott előlegek és kapcsolódó ÁFA, a folyósított megelőlegezett ellátások elszámolása) esetében is igaz.

A **központi költségvetési bevételek** 2021. évben 17 350,6 Mrd Ft összeggel, a törvényi módosított előirányzat 112,4%-án teljesültek, ami a 2020. évi adathoz képest 6,6%-os emelkedést jelent.

A 2021. évben a törvényi módosított előirányzathoz képest a főbb adónemek közül az ÁFA-nál, az SZJA-nál és a TAO-nál is többletbevétel keletkezett. Az ÁFA és az SZJA bevételeinek havi teljesülését 2019-2021. években a 4. ábra szemlélteti.

4. ábra – Az ÁFA és az SZJA bevételeinek havi teljesülése 2019-2021. évek (Mrd Ft)

A két kiemelt adónemnél a 2021. év csaknem minden hónapjában az adóbevételek meghaladták az előző két év azonos hónapjainak adóbevételeit.

Az ÁFA bevétel a 2021. évben 5 397,2 Mrd Ft volt, mely 7,2%-kal magasabb összegű, mint a törvényi módosított előirányzat, és 15,6%-kal magasabb a 2020. évben realizált bevételnél. Ez alapvetően a gazdasági növekedésnek, az áremelkedés (ipari- és fogyasztóiár-index változás) vártnál magasabb szintjének és a kereskedelemben (kis- és nagykereskedelemben) keletkezett jelentősebb növekménynek a hatása.

Az SZJA bevétel a 2021. évben 2 888,6 Mrd Ft volt, mely 6,3%-kal magasabb összegű, mint a törvényi módosított előirányzat. A 2021. évben teljesült bevétel 360,8 Mrd Ft-tal, 14,3%-kal haladta meg a 2020. év bevételét. A havi szinten emelkedő jövedelemkiáramlással együtt az adóbevétel – a nyújtott adókedvezmények mellett – is növekedett.

A TAO bevétel a 2021. évben 558,0 Mrd Ft volt, mely 24,9%-kal magasabb összegű, mint a törvényi módosított előirányzat. A 2020. év teljesítési adatát pedig 151,5 Mrd Ft-tal, 37,3%-kal haladta meg a 2021. évben realizálódott bevétel. Az emelkedés elsősorban annak a hatása, hogy az elszámolásokhoz köthető pénzforgalom magasabb volt, mint az előző évben, az előlegek összege is az előző évinél magasabb szinten teljesült, valamint mérséklődött a kiutalások összege és jelentősebb egyedi befizetés is történt.

Az **uniós programok** esetében a 2021. évi bevételek és a kiadások elmaradtak a törvényi módosított előirányzattól. A tervezett bevételekből 2021. évben 1 544,5 Mrd Ft realizálódott, amely a törvényi módosított 2 033,5 Mrd Ft előirányzat 76,0%-át teszi ki (ez az arány 2021. novemberében 49,6% volt). Decemberben jelentős nagyságrendű megtérítés/bevétel érkezett az uniótól. A fennmaradó összeg ennek Európai Bizottsággal történő elszámolása esetén a 2022. évi bevételekben jelentkezhet.

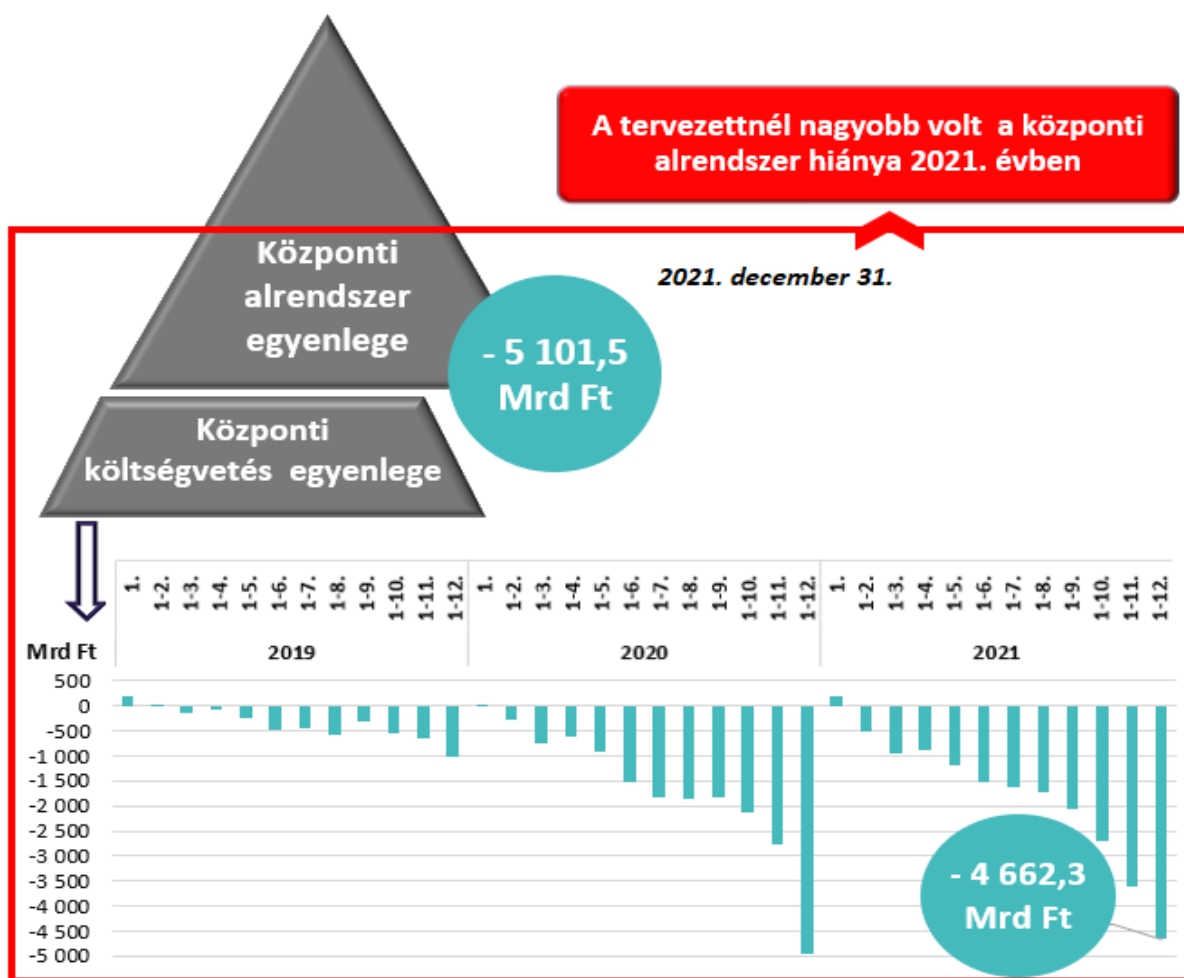
Az uniós programok kiadásai tekintetében a 2021. évben 2 235,0 Mrd Ft összegű kifizetés történt, amely a törvényi módosított előirányzat 88,9%-os teljesítését jelenti (ez az arány 2021. év novemberében 81,9% volt). Ez az előző két év teljesítési arányánál kisebb mértékű, a 2019. év esetében 3,7 százalékponttal, a 2020. év esetében 7,2 százalékponttal alacsonyabb értéket jelent.

Az uniós programok bevételei 690,5 Mrd Ft-tal (a törvényi módosított előirányzathoz képest 208,6 Mrd Ft-tal magasabb összeggel) elmaradtak az uniós programok kiadásaitól a 2021. év végén. Az uniós programok kiadásai is alacsonyabbak voltak ugyan a tervezettnél, de a bevételek még annál is kisebb mértékben teljesültek. Mindezek mellett a Kormány hazai forrásokból finanszírozta az uniós Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF¹¹) programkörébe tartozó kiadásokat, a program tervének az uniós jóváhagyása viszont még nem történt meg. Ennek hiányában Magyarország nem kapta meg az Európai Uniótól a 2 511,0 Mrd Ft összegű RRF támogatás 2021. évi 326,0 Mrd Ft-os tervezett összegét. **Az uniótól származó várt bevételek összességében 534,6 Mrd Ft értékben növelték a 2021. évben a központi költségvetés hiányát.**

Az **államháztartás központi alrendszerének** (a központi költségvetés, az elkülönített állami pénzalapok és társadalombiztosítási alapok együtt) 2021. december végi **hiánya** az előzetes adatok szerint 5 101,5 Mrd Ft volt. A 2021. december végi hiánya a **tervezett összegnél** (3990,0 Mrd Ft-nál) **27,9%-kal magasabb**. (5. ábra) A működési és a felhalmozási költségvetés egyenlegének értékeléséhez az adatok az elemzés készítésének időpontjában nem álltak rendelkezésre.

A költségvetési bevételek, kiadások és az egyenleg szempontjából is meghatározó a központi költségvetés egyenlege, utóbbi 2021. december végén 91,4%-át tette ki a központi alrendszer pénzforgalmi hiányának. Decemberben az 1888/2021. (XII. 9.) Korm. határozat¹² szolgálta azt a célt, hogy a központi költségvetés hiánya korlátozott mértékben növekedjen. A határozat meghozatalával a Kormány a reziliens költségvetési politika fenntartása érdekében 350,0 Mrd Ft összegű pótlólagos pénzügyi tartalék képzéséről gondoskodott.

5. ábra – A költségvetési hiány alakulása 2021. december 31-én és a központi költségvetés egyenlegének havonkénti kumulált adatai 2019-től

AZ ÁLLAMADÓSSÁG-MUTATÓ NEVEZŐJÉBEN a Stabilitási törvény alapján a nemzeti és regionális számlák európai rendszeréről szóló tanácsi rendeletben meghatározottak szerint számított bruttó hazai termék összege áll. A GDP alakulása emiatt kiemelt jelentőséggel bír az államadósság-szabály teljesíthetősége szempontjából.

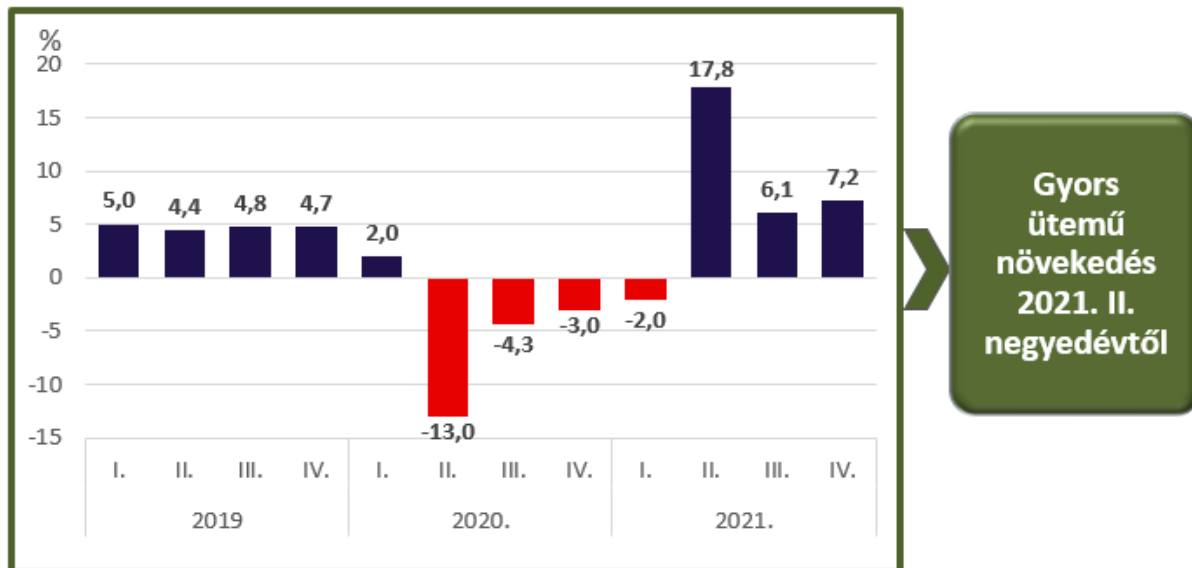
A 2021. évi költségvetési törvény szerint a GDP értéke 2020. végén 47 743,5 Mrd Ft volt. A 2021. évi költségvetési törvény 2021. májusi módosításának általános indoklása alapján a 2021. december 31-re tervezett nominális GDP 51 617,0 Mrd Ft. A Kormány a COVID-19 járvány újabb hullámaira tekintettel 2021-re 4,3%-os gazdasági növekedéssel számolt a költségvetési törvény tavaszi módosításakor.

A GDP volumenindexének éves alakulására vonatkozó nemzetközi pénzügyi szervezetek és a pénzügyminisztériumi várakozás 2021-ben többször módosult. A 2021. év végi makrogazdasági folyamatok alapján a gazdasági növekedésre vonatkozó 2022. év eleji pénzügyminisztériumi várakozás 6,4-6,9% volt. A növekedési várakozások többszöri módosítását a globális makrogazdasági folyamatokra jellemző bizonytalanságok indokolták.

Magyarországra vonatkozóan az Európai Bizottság, az IMF, az OECD és a Világbank által készített, 2021. és 2022. évi GDP volumenindex előrejelzések mindegyike az EU 27 tagállama átlagánál és az Eurózána tagállamai átlagánál magasabb gazdasági növekedéssel számol. A nemzetközi szervezetek (EU Bizottság, IMF, OECD, Világbank) a 2021 év eleji, 2021. évre vonatkozó 3,8-5,0% körüli gazdasági növekedési előrejelzést az év utolsó negyedében jelentősen felülírták, az aktuális prognózisuk szerint Magyarország gazdasági növekedése a 2021. évben 6,8%-7,6% között, a 2022. évben 5,0%-5,4% között várható. Az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulását a 2021. és 2022. években a 4. melléklet mutatja be.

A GDP volumenváltozását a 2019. évtől kezdődően negyedéves bontásban a 6. ábra mutatja.

6. ábra – A GDP negyedéves volumenváltozása 2019. január - 2021. december (% az előző év azonos időszakához viszonyítva, kiigazítás nélküli adatok)

2021. IV. negyedévében a GDP volumene 7,2%-kal növekedett az előző év azonos időszakához viszonyítva, és a III. negyedévhez képest 2,1%-kal emelkedett. **A 2021. évben a GDP volumene 7,1%-kal növekedett az előző évhez viszonyítva, és 2,1%-kal emelkedett a 2019. évi adathoz képest.**

A nemzetgazdasági beruházások volumenváltozására és a háztartások pénzügyi vagyonának alakulására a 2021. év III. negyedévéig közzétett statisztikákban szereplő főbb adatokat a [korábbi monitoring elemzés](#) tartalmazta, újabb információkat az elemzésünk készítésének lezártaig a KSH nem tett közzé.

A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke folyó áron 3 065,0 Mrd Ft volt 2021. III. negyedévében, volumene pedig 12,4%-kal emelkedett a 2020 III. negyedévhez viszonyítva. A beruházások szezonálisan kiigazított volumene 2021. III. negyedévben a II. negyedévhez mérten 1,8%-kal emelkedett, az építési beruházások szezonálisan kiigazított volumenindexe 3,6% volt. A költségvetési szervek beruházásainak volumene jelentősen visszaesett az előző negyedévekhez képest, és 11,7%-kal volt alacsonyabb a 2020. III. negyedévi adatnál. A Kormány a költségvetés év végi likvid tartalékjainak biztosítása céljából 350,0 Mrd Ft összegű beruházást elhalasztásáról döntött december elején.

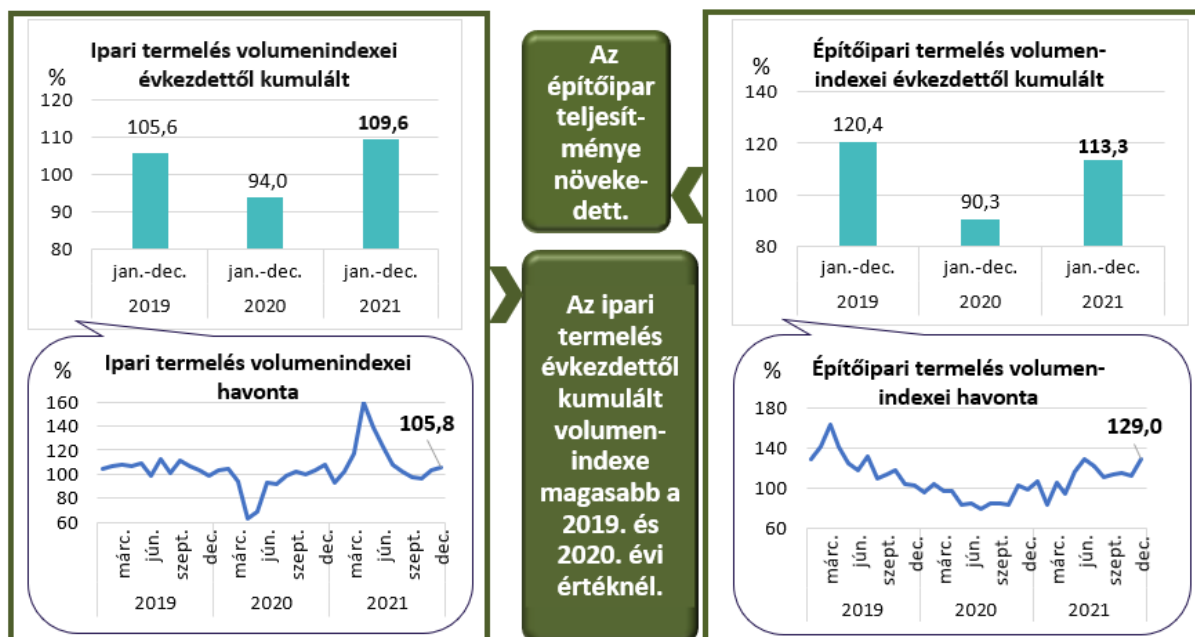
A háztartások összes nettó pénzügyi vagyonja folyamatosan emelkedett, a 2021. év III. negyedévé végén 59 411 Mrd Ft összegű volt, ezen belül a készpénz és betétek állománya 19 325 Mrd Ft-ot tett ki.

A GAZDASÁGI NÖVEKEDÉST ÉS AZ EGYENSÚLYT BEFOLYÁSOLÓ TOVÁBBI KIEMELT FOLYAMATOK

körében az ipari termelés volumene a 2021. évben 9,6%-kal volt nagyobb, mint a 2020. évben. Ebben szerepe volt annak is, hogy az ipari termelés volumene a 2020. évben, alapvetően a COVID-19 járvány hatására alacsonyabb volt, mint a 2019. évben. (7. ábra)

Az ipari kibocsátás meghatározó részét kitevő feldolgozóiparon belül a járműgyártás volumenindexei 2021. március-június hónapban a 2020. év I. félévében bekövetkezett gyárleállások okozta alacsony bázisérték miatt jelentősen emelkedtek, azonban a globális félvezető-hiányra visszavezethető hazai gyártási kapacitáskihasználtság csökkenés a 2020. év azonos időszakához képest a kibocsátási volumenben visszaesést okozott 2021 júliusától, ami még decemberben is jellemző volt. A számítógép, elektronikai, optikai termékek gyártása a korábbi csökkenés után decemberben ismét emelkedésnek indult, az élelmiszer, ital és dohánytermék gyártása decemberben a korábbi hónapoz hasonlóan ismét növekedett.

7. ábra – Az ipari termelés volumenindexei és az építőipari termelés volumenindexei 2019. január - 2021. december között (% , előző év azonos időszaka=100)

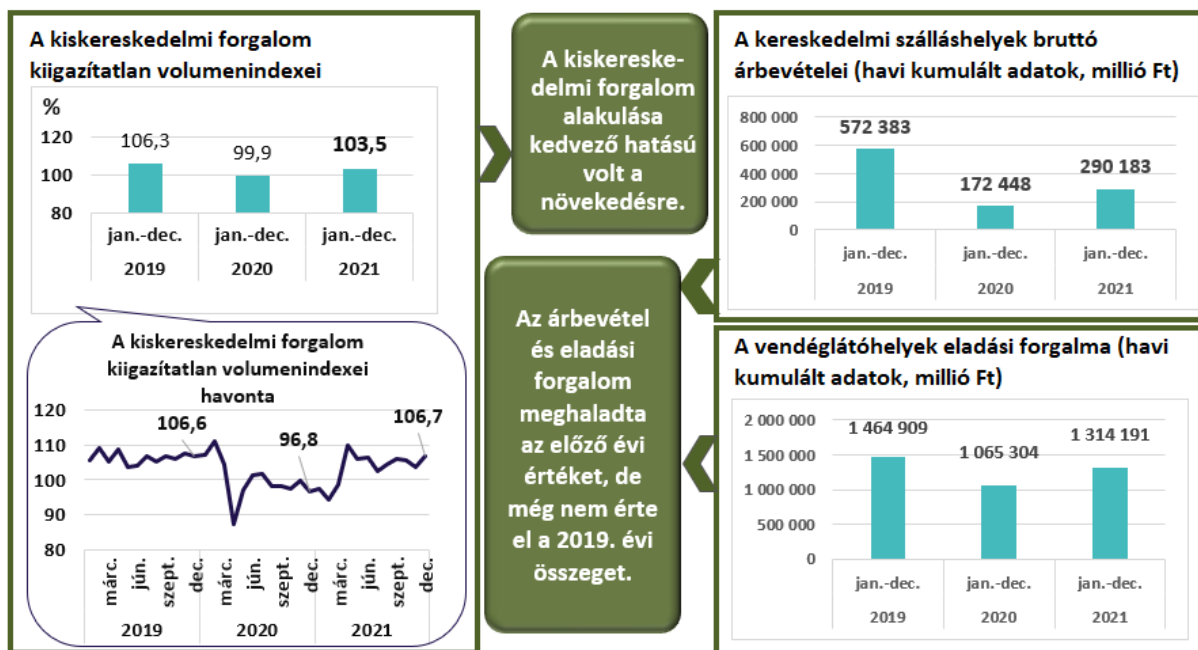

Az **építőipari termelés volumenének** adata 2021. decemberében 29,0%-kal haladta meg az előző év azonos időszakának adatát, és az év elejétől halmozott termelés 13,3%-kal növekedett a 2020. évhez képest. Az építőipari termelés volumenindexei 2021. január és december közötti időszakban – február és április kivételével – meghaladták a korábbi év hasonló hónapjainak mutatóit. Az építőipari termelő árak a 2021. évben 11,4%-kal voltak magasabbak a 2020. évi értékénél.

A **kiskereskedelmi forgalom évközlétől kumulált 2021. évi volumenindexe** 3,5%-kal meghaladta a 2020. évi értéket, azonban ez a növekedési ütem még elmaradt a 2019. évi adattól. A havi volumenindexek 2021. évi tendenciája emelkedő, a 2021. decemberi kiskereskedelmi forgalom mutatója már meghaladta a COVID-19 járványt megelőző 2019. év decemberi értékét. (8. ábra)

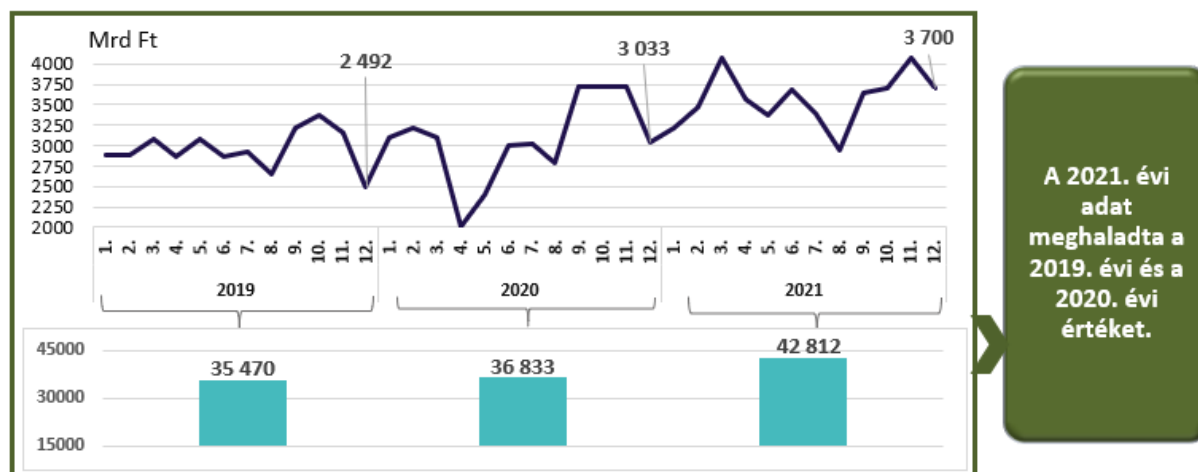
A **kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevétele** a 2021. évben 68,3%-kal meghaladta a 2020. évi értéket, azonban a 2019. évi összegnek csupán nagyságrendileg a felét érte el. A **vendéglátóhelyek éves eladási forgalma** a 2021. évben 23,4%-kal meghaladta a 2020. évi értéket, ugyanakkor 10,3%-kal elmaradt a 2019. évi összegtől. Következésképpen a COVID-19 járvány kedvezőtlen hatása 2021. évben a kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételét és a vendéglátóhelyek eladási forgalmát tekintve továbbra is fennállt.

8. ábra – A kiskereskedelmi forgalom volumenindexei (%; előző év azonos időszak=100), valamint a kereskedelmi szálláshelyek árbevételei, és a vendéglátóhelyek eladási forgalma havonta (millió Ft) 2019. január - 2021. december között

A **termélexport folyó áron** forintban számítva 2021. január-augusztus között minden hónapban, illetve decemberben meghaladta a 2019. és 2020. évek azonos havi adatait. (9. ábra)

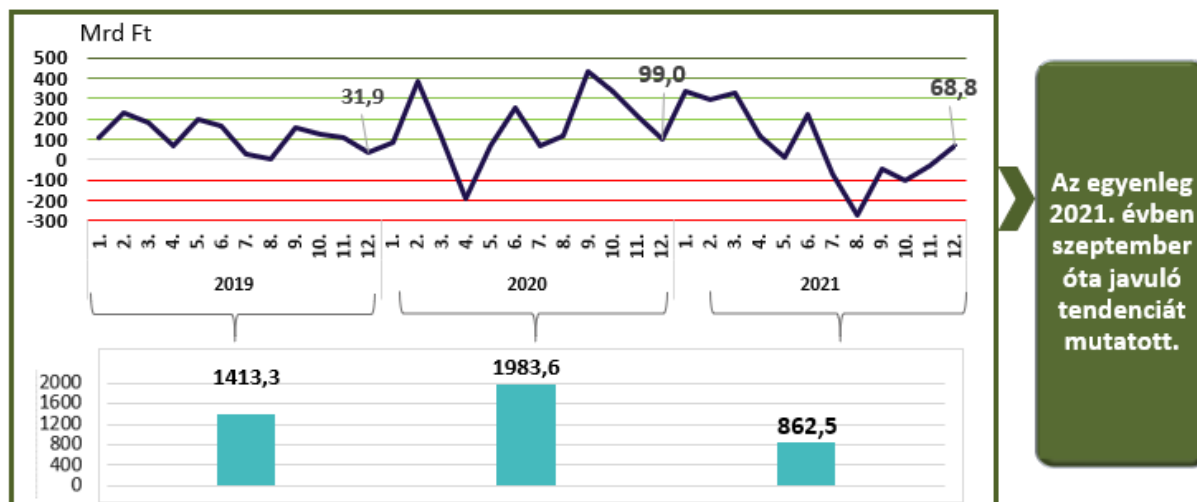
9. ábra – A termélexport alakulása folyó áron Mrd Ft-ban, a 2019-2021. években havonta és 1-12. hónapokra együttesen

A kumulált adatokat összehasonlítva a 2021. évi termélexport folyó áron számított értéke a 2020. évi értéket 16,2%-kal, míg a 2019. évi adatot 20,7%-kal haladta meg. A 2021. évben a gazdasági növekedés motorja – a beruházások mellett – a termélexport rendkívül dinamikus növekedése volt. Az árucsoportok többségénél minden hónapban az export értéke folyó áron különböző mértékben, de növekedett az előző év hasonló hónapjához képest. A legnagyobb exportértéket nyújtó árucsoportnál, a gépek és szállítóeszközök esetében ott az előző évi azonos hónapokhoz mért emelkedés a 2021. évben csak a január-július hónapokban jelentkezett (a hét hónap együttes adatát figyelembe véve 29,5%-os emelkedés a 2020. év 1-7. havi összeghez viszonyítva).

A külkereskedelmi termékgazdaság egyenlegét folyó áron, forintban a 10. ábra szemlélteti.

10. ábra – A külkereskedelmi termékgazdaság összesített egyenlege folyó áron, Mrd Ft-ban, a 2019-2021. években havonta és 1-12. hónapokra együttesen

A 2021. év augusztusi mélypontot követően év végéig ugyan javuló trendet vett fel, de az összesített egyenleg értéke jelentősen elmaradt a 2020. évi és a 2019. évi értékhez képest. A 2021. évben a terméki import értéke a 2020. évhez képest 20,4%-kal, míg a 2019. évhez viszonyítva 23,2%-kal lett magasabb. A külkereskedelmi termékgazdaság egyenlegének előző évekhez viszonyított 2021. évi jelentős visszaesésében a kedvezőtlen nemzetközi piaci hatásoknak, így a járműgyártás visszaesésének, az energiaárak világpiacon történt jelentős mértékű (a földgáz árának egy év alatt bekövetkezett ötszörös, a villamosenergia árának négyeszeres, a kőolaj árának 50%-os) emelkedésének, egyúttal a fogyasztás és beruházások importigénye növekedésének is szerepe volt. Az egyenleg romlásához vezetett, hogy az import még dinamikusabban nőtt, mint az export. Az árucsoportok havi egyenlegei alapján a gépek és szállítóeszközök esetében a havi pozitív egyenlegek mértéke július után rendre kisebb volt, mint a 2020-as évben, a feldolgozott termékeknél a havi negatív egyenlegek elsősorban a 2021. év második felév hónapjaiban a korábbi év azonos hónapjainál is kedvezőtlenebbek lettek. Hasonlóan kedvezőtlen az energiahordozóknál a havi negatív egyenlegek intenzív növekedése hónapról hónapra.

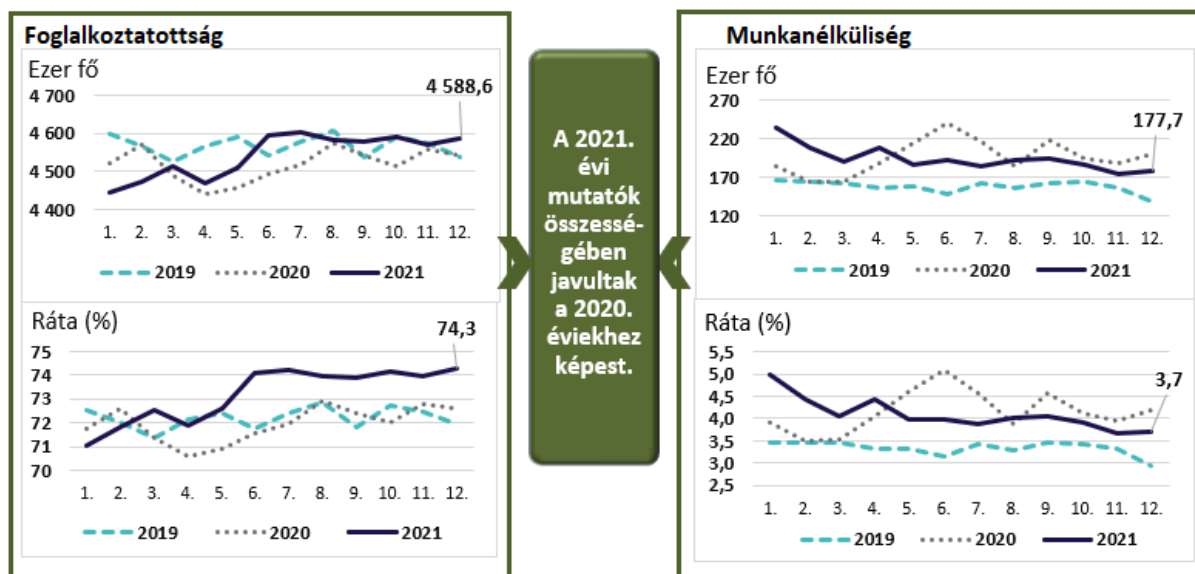
Vissza-tekintő:

A külkereskedelmi egyenleg meghatározó tényezőinek alakulását a 2021. III. negyedévig bezárólag a [korábbi monitoring elemzés](#) tartalmazta, értékelte. Ennek leglényegesebb információi a következők voltak:

A 2021. III. negyedévben az export 80,3%-át kitevő áruforgalom negatív egyenlege -847,2 Mrd Ft, míg az export értékének 19,7%-át kitevő szolgáltatás külkereskedelmi pozitív egyenlege 555,3 Mrd Ft-ot ért el. A külkereskedelmi áruforgalom egyenlege 2021. év I. negyedévében volt pozitív utoljára. Ezt követően az áruk folyóáron, forintban számított exportjának értéke negyedévente csökkent, míg az import értéke negyedévente növekedett. A jelentős külkereskedelmi passzívum negatívan hatott a gazdasági növekedésre, valamint a II. negyedévtől negatív egyenlegű folyó fizetési mérlegre. A szolgáltatások aktívuma 2021. II. negyedévtől kezdve növekedést mutatott, az export folyó áron forintban 15,0%-kal, az import 17,2%-kal növekedett az előző év III. negyedévéhez képest. 2021. III. negyedév aktívumához leginkább a turizmus járult hozzá, ugyanakkor a szektor teljesítménye a COVID-19 járvány még érezhető és elhúzódó hatása miatt a 2019. év III. negyedévi adatokhoz képest 66,1%-os szinten realizálódott.

A foglalkoztatás és a munkanélküliség 2021. év január és december között összességében kedvező irányba változott a 2020. évi értékekhez képest. (11. ábra)

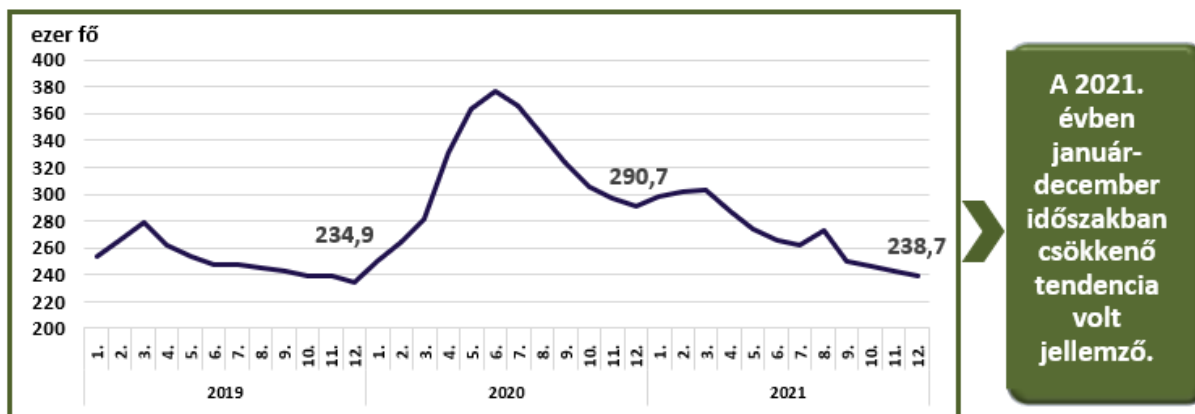
11. ábra – A foglalkoztatás és munkanélküliség alakulása a 15-64 évesek körében, 2019. január - 2021. december időszakban (ezer fő és %)

A 15-64 évesek körében a foglalkoztatottak száma a 2021. év első félévében emelkedett jelentősebben, azt követően havonta néhány tized százaléknyi fel-le ingadozás történt. A 2021. év decemberében több volt a foglalkoztatott, mint a 2020. év vagy a 2019. év decemberében, vagy ezen évek havi átlagaiban. A foglalkoztatási ráta is követte ezt az éves növekedési tendenciát, a 2021. év júniustól minden hónapban a 73,9-74,3%-os tartományban mozgott és 2021. év decemberében volt a legmagasabb, több év összehasonlításában is a legkedvezőbb. A 2021. évben az egy évvel korábbihoz képest a foglalkoztatási ráta a fiatalok (15–24 éves) korcsoportjában minimálisan csökkent (-0,5%), a többi korcsoportban emelkedett. A munkanélküliek száma és a munka nélküli ráta (a 15-64 évesek körében) a 2021. év novemberben és decemberben az elmúlt 21 hónap közül a két-két legkisebb mértékű volt.

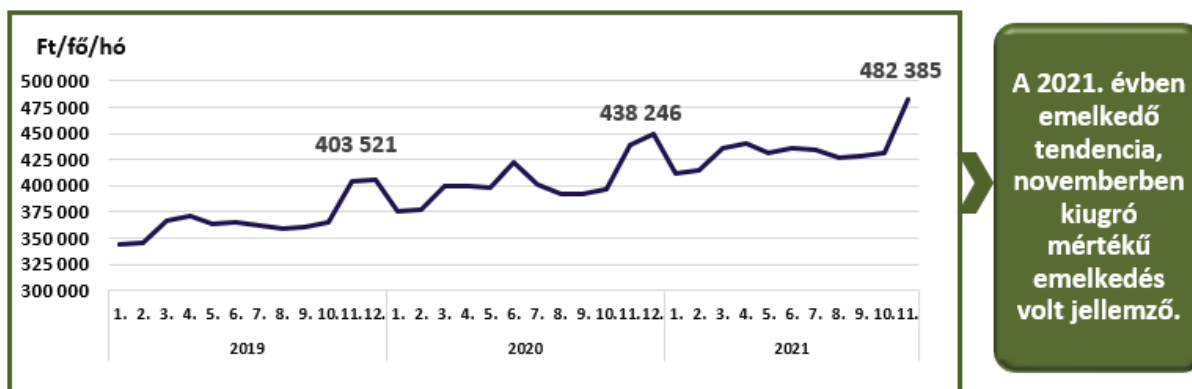
Az álláskeresők száma 2021. évben márciusig és augusztusban emelkedett, de 2021. 1-12. hónapban összességében **csökkenő trendet mutatott**, decemberre 60,0 ezer fővel lett kevesebb a januári 298,7 ezer főnél. (12. ábra) Az álláskeresők száma 2021. év decemberében 52,0 ezer fővel kevesebb volt, mint 2020 decemberében, és nagyságrendileg ugyanannyi, mint 2019. év december végén.

12. ábra – A nyilvántartott álláskeresők száma havonta, 2019. január - 2021. december (ezer fő)

A **bruttó átlagkereset** 2021 novemberében (a teljes munkaidőben alkalmazásban állók bruttó átlagkeresete a legalább 5 főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési körben és a foglalkoztatás szempontjából jelentős nonprofit szervezeteknél) 10,1%-kal volt több, mint egy évvel korábban. 2021. év 1-11. hónapjai mindegyikében magasabb volt az átlagkereset, mint a korábbi évek azonos hónapjaiban. A 2021. évben a 11. hónapban volt a legjelentősebb az emelkedés a megelőző hónaphoz képest. (13. ábra)

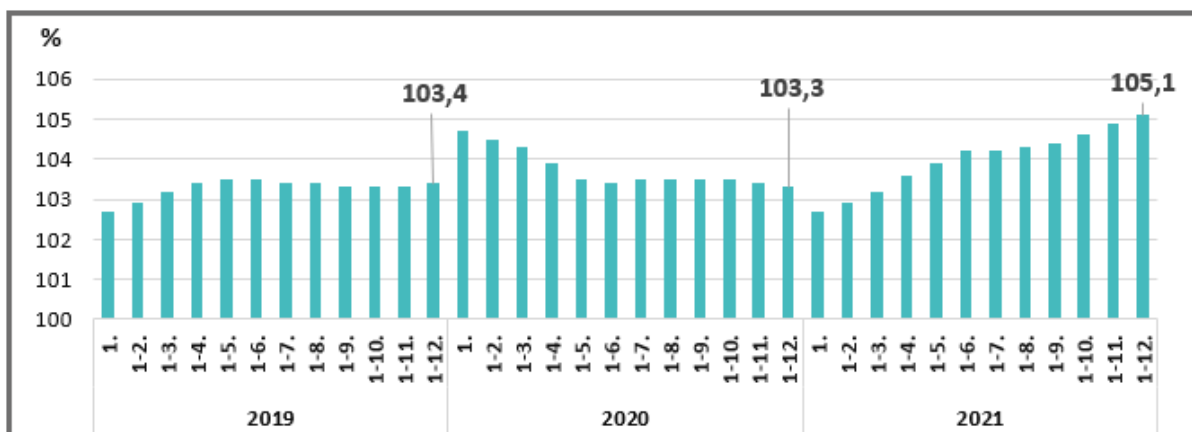
13. ábra – A bruttó átlagkereset alakulása (Ft/fő/hó) 2019. január - 2021. november

A 2021. évben emelkedő tendencia, novemberben kiugró mértékű emelkedés volt jellemző.

Az évkezdettől halmozott **fogyasztóiár-index** a 2021. év 1-12. hónapok időszakában egy hónapot kivéve **folyamatosan emelkedett** (az 1-6. és az 1-7. hónapok kumulált mutatója azonos nagyságú volt), és már márciustól meghaladta a tárgyévi költségvetés előző évi tervezésekor előírt 3%-os szintet. (14. ábra)

14. ábra – Az évkezdettől átlagos (kumulált) fogyasztóiár-index alakulása %-ban, 2019. január - 2021. december

Alapvetően a COVID-19 járvány okozta válság miatt kiesett termelői kapacitások helyreállítását megelőző fogyasztói kereslet, a kőolaj-, gáz- és más nyersanyagárak válság előtti szint fölé emelkedése (az alapanyag- és szállítási költségek áthárított értéke beépült a termékek áraiba) és magának az emelkedő inflációs várakozásoknak a hatása is növelte a fogyasztóiár-indexet. A 2021. év 1-12. havi kumulált árindex 1,8 százalékponttal magasabb, mint a 2020. év 1-12. havi kumulált árindex és 1,7 százalékponttal magasabb, mint a 2019. év 1-12. havi kumulált árindex. A fogyasztóiár-index a 2020. év azonos hónapjához viszonyítva 2021 októberében 6,5%, novemberében és decemberében pedig már egyformán 7,4% volt.

A fogyasztóiár-index emelkedési ütemének visszafogására a fiskális mellett monetáris intézkedések is történtek. A monetáris politika lényeges eleme volt az MNB részéről 2021 decemberben a jegybanki alapkamat 2,4%-ra, majd 2022 januárjában 2,9%-ra emelése, továbbá a kamatfolyosó kiszélesítése, a jegybanki alapkamattól eltérő irányadó kamatszintjének decemberben 4,0%-ra, majd 2022. év január végén 4,3%-ra emelése.

MELLÉKLETEK

1. Elemzésben szereplő mutatók időállapota

	Makrogazdasági mutató elnevezése, mértékegysége	Utolsó nyilvánosságra hozott adat időállapota	Az időállapot változott a 2021. novemberben megjelent monitoring elemzéshez képest (x)	Az elemzés tartalmazza a 2021. december 31-ei adatot. (I/N) Következő időállapot várható megjelenése, amennyiben az elemzés a december 31-ei adatot nem tartalmazza.	
1	Államadósság (Mrd Ft)	2021. III. negyedév	X	N	2022. február
2	Központi költségvetés adóssága (Mrd Ft)	2021.12.31.	X		I
3	A Központi Kormányzat MNB-nél vezetett forint- és devizabetétjei (Mrd Ft)	2021.12.31.	X		I
4	Központi költségvetési kiadások (Mrd Ft) (költségvetési szervek kiadásai, uniós programok kiadásai)	2021.12.31.	X		I
5	Központi költségvetési kiadások (Mrd Ft) (fejezetek kiadásai)	2021.12.31.	X		I
6	Központi költségvetési bevételek (Mrd Ft) (adóbevételek, uniós programok bevételei)	2021.12.31.	X		I
7	Központi alrendszer egyenlege (Mrd Ft)	2021.12.31.	X		I
8	Központi költségvetés előzetes egyenlege (Mrd Ft)	2021.12.31.	X		I
9	A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei	2021. IV. negyedév	X		I
10	GDP termelése folyó áron nemzetgazdasági áganként, negyedévente (Mrd Ft)	2021. III. negyedév		N	2022. március 2.
11	Beruházások volumenváltozás (%)	2021. III. negyedév		N	2022. március 1.
12	A háztartások pénzügyi vagyona és a vagyonváltozás összetevői (Mrd Ft)	2021. III. negyedév		N	2022. február 18.
13	Ipari termelés volumenindexe (%)	2021. december	X		I
14	Építőipari termelés volumenindexe (%)	2021. december	X		I

15	Kiskereskedelmi forgalom volumenindexe (%)	2021. december	X	I
16	Kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei havonta (millió Ft)	2021. december	X	I
17	Vendéglátóhelyek eladási forgalma havonta (millió Ft)	2021. december	X	I
18	Termékelexport (Mrd Ft)	2021. december	X	I
19	Termékimport (Mrd Ft)	2021. december	X	I
20	Termékelexport értékindex (%)	2021. december	X	I
21	Termékimport értékindex (%)	2021. december	X	I
22	Külkereskedelmi termék-forgalom egyenlege (Mrd Ft)	2021. december	X	I
23	Külkereskedelmi egyenleg	2021. III. negyedév		N 2022. március 2.
24	A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása foglalkoztatottak (ezer fő)	2021. december	X	I
25	A 15–64 éves népesség foglalkoztatási rátája (%)	2021. december	X	I
26	A 15–64 éves népesség gazdasági aktivitása munkanélküliek (ezer fő)	2021. december	X	I
27	A 15–64 éves népesség munkanélküliségi rátája (%)	2021. december	X	I
28	A nyilvántartott álláskereső szám (ezer fő)	2021. december	X	I
29	A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete (Ft/hó/fő)	2021. november	X	N 2021. február 23.
30	Évkezdettől halmozott fogyasztóiár-index (%)	2021. december	X	I
31	A jegybanki alapkamat és irányadó kamat (%)	2021. december	X	I

2. Az elemzésben figyelembe vett költségvetési előirányzatok

A/ A MÁK által a költségvetési törvény módosítása alapján nyilvántartott előirányzatok

	Megnevezés	2021. évi előirányzat (Mrd Ft)
1.	központi költségvetési kiadások	17 605,0
2.	költségvetési szervek és fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásai	8 254,0
3.	költségvetési szervek kiadásai	5063,6
4.	egyei és normatív támogatások	464,3
5.	központi költségvetési bevételek	15 430,5
6.	személyi jövedelemadó	2717,8
7.	társasági adó	446,7
8.	általános forgalmi adó	5035,5
9.	uniós programok kiadásai	2515,4
10.	uniós programok bevételei	2033,5

B/ A MÁK „központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatonként” nyilvántartásában szereplő, 2021. évi törvénnyel módosított és kormányzati hatáskörben végrehajtott módosításokkal aktualizált 2021. évi módosított előirányzatok

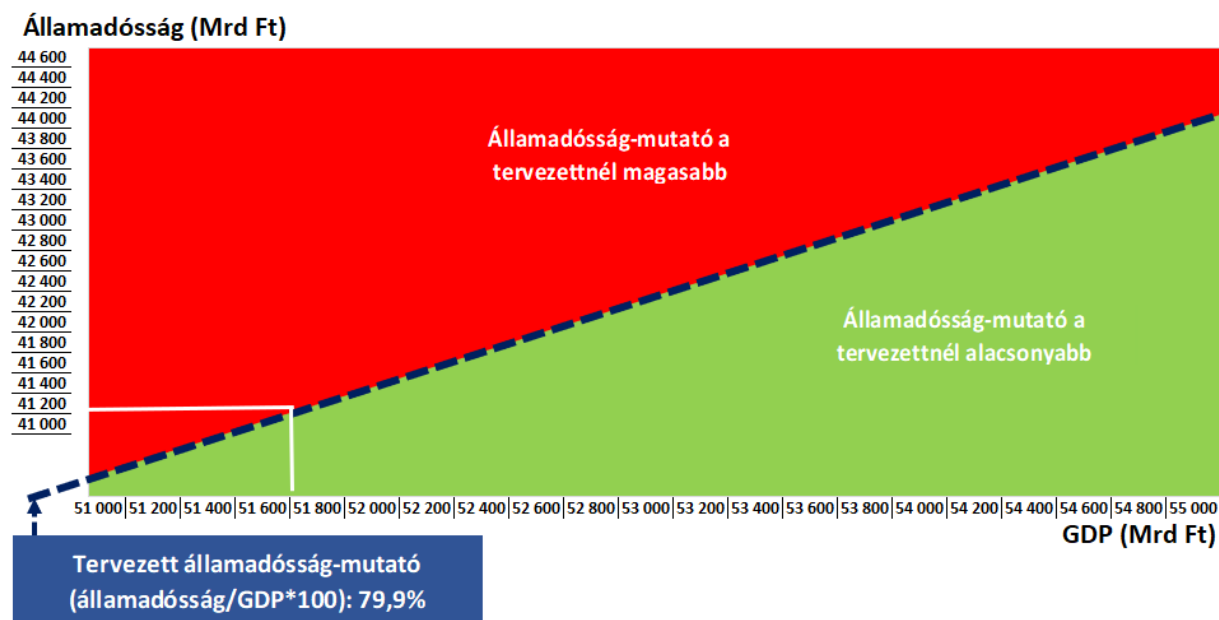
	Megnevezés	2021. évi törvénnyel módosított előirányzat (Mrd Ft)	2021. évi módosított előirányzat (Mrd Ft)
1.	személyi juttatások	3050,7	3459,8
2.	munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	474,2	537,2
3.	dologi kiadások	1609,9	2751,0
4.	ellátottak pénzbeli juttatásai	75,3	75,4
5.	egyéb működési célú kiadások	1501,5	2830,2
6.	beruházások	341,1	1382,7
7.	felújítások	50,1	242,8
8.	egyéb felhalmozási célú kiadások	1151,3	2224,5
9.	költségvetési kiadások	8254,0	13503,5
10.	kiadások összesen	8254,0	13503,5

3. Az államadósság-mutató betartását biztosító tényezők összefüggésének szemléltetése

Az államadósság-mutató az államadósságnak a GDP százalékában kifejezett mértéke, a 2021. évre vonatkozó terv 79,9%. A 2021. évre az államadósság tervszáma 41 223,0 Mrd Ft, a GDP Stabilitási törvény alapján számolt tervszáma 51 617,0 Mrd Ft.

A 15. ábra azt mutatja, hogy az államadósság-mutató tervezett szintjének betartása milyen nagyságrendű államadósság és GDP összegek esetében biztosítható.

15. ábra – A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvényt módosító 2021. évi XLIV. törvényben figyelembe vett tervezett államadósság-mutató egyes államadósság és GDP összegektől függő betarthatósága

4. Az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulása a 2021-2022. években

1. táblázat – Az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulása a 2021-2022. években az Európai Bizottság, az IMF, és az OECD előrejelzései szerint

	Megnevezés	Európai Bizottság 2021 november		IMF 2021 Október		OECD 2021 december	
		2021	2022	2021	2022	2021	2022
	EU 27 átlag	5,0%	4,3%	na	na	na	na
	Eurózóna átlag	5,0%	4,3%	5,0%	4,3%	5,2%	4,3%
országai	Magyarország	7,4%	5,4%	7,6%	5,1%	6,9%	5,0%
	Csehország	3,0%	4,4%	3,8%	4,5%	2,5%	3,0%
	Lengyelország	4,9%	5,2%	5,1%	5,1%	5,3%	5,2%
V4	Szlovákia	3,8%	5,3%	4,4%	5,2%	3,2%	5,0%
Eurozóna országai	Ausztria	4,4%	4,9%	3,9%	4,5%	4,1%	4,6%
	Belgium	6,0%	2,6%	5,6%	3,1%	6,1%	3,2%
	Ciprus	5,4%	4,2%	4,8%	3,6%	na	na
	Észtország	9,0%	3,7%	8,5%	4,2%	9,6%	4,5%
	Finnország	3,4%	2,8%	3,0%	3,0%	3,5%	2,9%
	Franciaország	6,5%	3,8%	6,3%	3,9%	6,8%	4,2%
	Görögország	7,1%	5,2%	6,5%	4,6%	6,7%	4,8%
	Hollandia	4,0%	3,3%	3,8%	3,2%	4,3%	3,2%
	Írország	14,6%	5,1%	13,0%	3,5%	15,2%	5,7%
	Lettország	4,7%	5,0%	4,5%	5,2%	4,3%	3,6%
	Litvánia	5,0%	3,6%	4,7%	4,1%	5,1%	3,8%
	Luxemburg	5,8%	3,7%	5,5%	3,8%	6,5%	3,7%
	Málta	5,0%	6,2%	5,7%	6,0%	na	na
	Németország	2,7%	4,6%	3,1%	4,6%	2,9%	4,1%
	Olaszország	6,2%	4,3%	5,8%	4,2%	6,3%	4,6%
	Portugália	4,5%	5,3%	4,4%	5,1%	4,8%	5,8%
	Spanyolország	4,6%	5,5%	5,7%	6,4%	4,5%	5,5%
Szlovénia	6,4%	4,2%	6,3%	4,6%	5,9%	5,4%	
	Bulgária	3,8%	4,1%	4,5%	4,4%	3,2%	4,2%
	Dánia	4,3%	2,7%	3,8%	3,0%	4,7%	2,4%
	Horvátország	8,1%	5,6%	6,3%	5,8%	na	na
	Románia	7,0%	5,1%	7,0%	4,8%	6,3%	4,5%
	Svédország	3,9%	3,5%	4,0%	3,4%	4,3%	3,4%

Az Európai Bizottság, az IMF¹³, az OECD¹⁴ 2021. év utolsó negyedében és a Világbank 2022. januárban közzétett előrejelzései szerint az Európai Unió 27 tagállamában, valamint az Eurozóna tagállamaiban az átlagos gazdasági növekedés eléri, vagy meghaladja a 2021. évben az 5%-ot, a 2022. évben meghaladja a 4%-ot. Magyarországra vonatkozóan az Európai Bizottság, az IMF, az OECD és a Világbank által készített, 2021. és 2022. évi GDP volumenindex előrejelzések mindegyike az EU 27 tagállama átlagánál és az Eurozóna tagállamai átlagánál magasabb gazdasági növekedéssel számol. A 2021. év eleji, 2021. évre vonatkozó 3,8-5,0% közötti gazdasági növekedési előrejelzést az év utolsó negyedében jelentősen felülmúlták, az aktuális prognózisuk szerint Magyarország gazdasági növekedése a 2021. évben 6,8%-7,6% között, a 2022. évben 5,0%-5,4% között várható. Az MNB 2021. decemberében közzétett Inflációs jelentése az előbbi szervezetek előrejelzéseinél alacsonyabb, a 2021. évben 6,3%-6,5% közötti, a 2022. évben 4,0%-5,0% közötti GDP növekedéssel számol Magyarország tekintetében. A GDP volumenindexének éves alakulására vonatkozó pénzügyminisztériumi előrejelzés a 2021. évre 6,8-6,9%, a 2022. évre 5,9%.

5. Adatforrások, felhasznált irodalom

Ábrák adatainak forrásai:

1. **ábra** – Az államadósság-mutatóra ható alapvető tényezők – ÁSZ szerkesztés
2. **ábra** – Az elemzés alapvető megközelítése – ÁSZ szerkesztés
3. **ábra** – A központi költségvetés adósságának hónap végi állománya 2021. évben, Mrd Ft-ban – <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-fina nsziroz as/kozponti-kolts e gvet es-a doss a ga>
4. **ábra** – Az ÁFA és az SZJA bevételeinek havi teljesülése 2019-2021. évek (Mrd Ft) – Magyar Államkincstár: A 2019. évi központi költségvetés végrehajtásának adatai <http://www.allamkin cs-tar.gov.hu/hu/kolts e gvet esi-i nform a ciok/a-2019-e vi-koz p on ti-kolts e gvet es-ve gre hajt asa na k-a da ta i/3975/> Pénzügyminisztérium: Az államháztartás központi alrendszerének előzetes mérlege <https://korm any.hu/penz u gy mi nisz te ri um/a ht-je len te sek>
5. **ábra** – A költségvetési hiány alakulása 2021. december 31-én és a központi költségvetés egyenlegének havonkénti kumulált adatai 2019-től – Pénzügyminisztérium: Az államháztartás központi alrendszerének előzetes mérlege <https://korm any.hu/penz u gy mi nisz te ri um/a ht-je len te sek>
6. **ábra** – A GDP negyedéves volumenváltozása 2019. január - 2021. december (% az előző év azonos időszakához viszonyítva) – KSH: STADAT 21.2.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei – <https://www.ksh.hu/stadat files/gdp/hu/gdp0086.html>
7. **ábra** – Az ipari termelés volumenindexei és az építőipari termelés volumenindexei 2019. január - 2021. december (% az előző év azonos időszakához=100) – <https://www.ksh.hu/stadat files/ipa/hu/ipa0032.html>; <https://www.ksh.hu/stadat files/ara/hu/ara0061.html>
8. **ábra** – A kiskereskedelmi forgalom volumenindexei 2019. január - 2021. december (% az előző év azonos időszakához=100), a kereskedelmi szálláshelyek árbevételei, és a vendéglátóhelyek eladási forgalma havonta 2019. január - 2021. november (millió Ft) – <https://www.ksh.hu/stadat files/bel/hu/bel0019.html>; – KSH: STADAT 27.2.1.17. A kereskedelmi szálláshelyek bruttó árbevételei szállástípusonként – <https://www.ksh.hu/stadat files/tur/hu/tur0058.html>; – KSH: STADAT 27.2.1.22. A vendéglátóhelyek eladási forgalma – <https://www.ksh.hu/stadat files/tur/hu/tur0063.html>
9. **ábra** – A termékexport alakulása folyó áron Mrd Ft-ban, a 2019-2021. években havonta és 1-11. hónapokra együttesen – KSH: STADAT 17.2.1.1. A külkereskedelmi termékforgalom összefoglaló értéke adatai havonta – <https://www.ksh.hu/stadat files/kkr/hu/kkr0040.html>
10. **ábra** – A külkereskedelmi termékforgalom összesített egyenlege folyó áron, Mrd Ft-ban, a 2019-2021. években havonta és 1-11. hónapokra együttesen – KSH: STADAT 17.2.1.1. A külkereskedelmi termékforgalom összefoglaló értéke adatai – <https://www.ksh.hu/stadat files/kkr/hu/kkr0040.html>
11. **ábra** – A foglalkoztatás és munkanélküliség alakulása a 15-64 évesek körében, 2019. január - 2021. december (ezer fő és %) – KSH: STADAT 20.2.1.3. A 15-64 éves népesség gazdasági aktivitása nemeként, havonta – <https://www.ksh.hu/stadat files/mun/hu/mun0098.html>
12. **ábra** – A nyilvántartott álláskeresők száma havonta 2019. január - 2021. december (ezer Fő) – Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat A nyilvántartott álláskeresők száma és megoszlása nemek szerint, havonta – <https://nfsz.munka.hu/tart/stat demografiai bontas>
13. **ábra** – A bruttó átlagkereset alakulása (Ft/fő/hó) 2019. január - 2021. november – KSH: STADAT – 20.2.1.55. A teljes munkaidőben alkalmazásban állók havi bruttó átlagkeresete nemzet-gaz das á gi áganként, havonta, valamint havi és negyedévente kumulált – <https://www.ksh.hu/stadat files/mun/hu/mun0150.html>
14. **ábra** – Az évkezdettől átlagos (kumulált) fogyasztóiár-index alakulása %-ban 2019. január - 2021. december – KSH: STADAT 1.2.1.2. A fogyasztóiár-index fogyasztási főcsoportok szerint, és a nyugdíjas fogyasztóiár-index, havonta – <https://www.ksh.hu/stadat files/ara/hu/ara0040.html>

15. ábra – A Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvényt módosító 2021. évi XLIV. törvényben figyelembe vett tervezett államadósság-mutató egyes államadósság és GDP összegektől függő betarthatósága – ÁSZ szerkesztés

Táblázat adatainak forrása:

1. táblázat – Az Európai Unió tagállamai GDP volumenindexének várható alakulása a 2021., 2022. években az Európai Bizottság, az IMF, és az OECD előrejelzései szerint – Autumn 2021 Economic Forecast: From recovery to expansion, amid headwinds https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts/autumn-2021-economic-forecast_en Global Economic Prospects World Bank Group <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/36519> OECD Economic Outlook, Volume 2021 Issue 2 https://read.oecd-ilibrary.org/economics/oecd-economic-outlook/volume-2021/issue-2_66c5ac2c-en#page136 IMF (2021): World Economic Outlook, October 2021, <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2021/10/12/world-economic-outlook-october-2021> MNB INFLÁCIÓS JELENTÉS <https://www.mnb.hu/kiadvanyok/jelentesek/inflacios-jelentes> Makrogazdasági és költségvetési előrejelzés 2021-2025 <https://kormany.hu/dokumentumtar/makrogazdasagi-es-koltsegvetesi-elorejelzes-2021-2025>

További felhasznált irodalom:

1. Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2021.12.17.): Az államháztartás (maastrichti) adóssága, <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozas>
2. Államadósság Kezelő Központ Zrt. (2022.01.21.): A központi költségvetés adóssága, <https://akk.hu/statisztika/allamadossag-finanszirozas>
3. Pénzügyminisztérium: Tájékoztató az államháztartás központi alrendszerének 2021. évi előzetes főbb pénzügyi folyamatairól <https://kormany.hu/penzugyminiszterium/ah-jelentesek>
4. Magyar Nemzeti Bank (2022.01.14.): Az MNB statisztikai mérlege, <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/statisztikai-kozlemenyek/az-mnb-elozetes-statisztikai-merlege/2021/sajtokozlemeny-es-interaktiv-publikacio-az-mnb-elozetes-statisztikai-merlegerol-a-2021-decemberi-adatok-alapjan>
5. Pénzügyminisztérium (2021.12.02.): Idén 430 millió dollárnyi adósságot törlesztett elő Magyarország, <https://kormany.hu/hirek/iden-430-millio-dollarnyi-adossagot-torlesztett-elo-magyarorszag>
6. Pénzügyminisztérium (2021.12.10.): Jelentősen növeli pénzügyi tartalékait Magyarország, <https://kormany.hu/hirek/jelentosen-noveli-penzugyi-tartalekait-magyarorszag>
7. Pénzügyminisztérium (2021.12.06.): Újabb jelentős előtörlesztés a magyar adósságfinanszírozásba n, <https://kormany.hu/hirek/ujabb-jelentos-elotorlesztes-a-magyar-adossagfinanszirozasban>
8. Magyar Államkincstár (2022.01.24.): Központi költségvetési fejezetek kiadásainak és bevételeinek alakulása kiemelt előirányzatokként, <http://www.allamkincstar.gov.hu/hu/koltsegvetesi-informaciok/koltsegvetes-merleg-3/224/>
9. Magyarország Kormánya: T/15974. számú törvényjavaslat a Magyarország 2021. évi központi költségvetéséről szóló 2020. évi XC. törvény módosításáról, https://www.parlament.hu/web/guest/folyamataban-levo-torvenyjavaslatok?p_p_id=hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INS-TANCE_9xd2Wc9jP4z8&p_p_lifecycle=1&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_auth=igji-FEFQ&hu_parlament cms_pair_portlet_PairProxy_INSTANCE_9xd2Wc9jP4z8_pairAction=%2Finternet%2Fcpls%2Fogyrom.rom-adat%3Fpckl%3D41%26p_izon%3D15974
10. Központi Statisztikai Hivatal (2021.12.01.): Gyorstájékoztatók – Bruttó hazai termék (GDP), <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/gde/gde2112.html>
11. Központi Statisztikai Hivatal (2021.12.01) STADAT 21.2.1.3. A bruttó hazai termék (GDP) termelése folyó áron nemzetgazdasági áganként, negyedévente [millió forint] – <https://www.ksh.hu/stadat/files/gdp/hu/gdp0087.html> STADAT 21.2.1.8. A bruttó hazai termék (GDP) termelése 2015. évi átlagáron, nemzetgazdasági áganként, szezonálisan és naptári hatással kiigazított és kiegyensúlyozott negyedéves adatok [millió forint] – <https://www.ksh.hu/stadat/files/gdp/hu/gdp0092.html> STADAT 21.2.1.10. A

- bruttó hazai termék (GDP) végső felhasználása folyó áron, negyedévente [millió forint] https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0094.html STADAT 21.2.1.2. A bruttó hazai termék (GDP) negyedéves volumenindexei – https://www.ksh.hu/stadat_files/gdp/hu/gdp0086.html
12. Központi Statisztikai Hivatal (2021.11.26.): STADAT 3.2.1.1. A nemzetgazdasági beruházások összefoglaló adatai, negyedévente, évkezdettől kumulált – https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0008.html, STADAT 3.2.1.4. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és volumenindexe, anyagi-műszaki összetétel szerint, negyedévente, évkezdettől kumulált – https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0011.html STADAT 3.2.1.5. A nemzetgazdasági beruházások teljesítményértéke és volumenindexei gazdálkodási forma szerint, negyedévente, évkezdettől kumulált – https://www.ksh.hu/stadat_files/ber/hu/ber0012.html
 13. Központi Statisztikai Hivatal (2021.11.26.): Gyorstájékoztatók – Beruházás, <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/ber/ber2109.html>
 14. Magyar Nemzeti Bank Statisztikai adatok, információk – XII. A nemzetgazdaság pénzügyi számlái (pénzügyi eszközök és kötelezettségek állományai és tranzakciói) – Az államháztartás és a háztartások előzetes pénzügyi számlái – Háztartási adatok – <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xii-a-nemzetgazdasag-penzugyi-szamlai-penzugyi-eszkozok-es-kotelesztsgek-allomanyai-es-tranzakcioi/az-alla-mhaztartas-es-a-haztartasok-elozetes-penzugyi-szamlai>
 15. Magyar Nemzeti Bank Statisztikai adatok, információk – Teljes körű (minden szektorra vonatkozó) pénzügyi számlák – Idősoros táblák szektoronként (SCV-k nélkül) – Konszolidált állományok szektoronként – <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/xii-a-nemzetgazdasag-penzugyi-szamlai-penzugyi-eszkozok-es-kotelesztsgek-allomanyai-es-tranzakcioi/teljes-koru-minden-szektorra-vonatkozó-penzugyi-szamlak/idosoros-tablak-szektoronkent-scv-k-nelkul>
 16. Magyar Nemzeti Bank Statisztikai adatok, információk – Fizetési mérleg, külföldiekkel szembeni állományok – BPM6 módszertan szerinti adatok – <https://www.mnb.hu/statisztika/statisztikai-adatok-informaciok/adatok-idosorok/viii-fizetesi-merleg-kozvetlen-tokebefektetese-kulfolddel-szembeni-allomanyok/fizetesi-merleg-kulfolddel-szembeni-allomanyok/bpm6-modszertan-szerinti-adatok>
 17. Központi Statisztikai Hivatal Tájékoztatói adatbázis (Statinfo) – <https://statinfo.ksh.hu/Statinfo/index.jsp>
 18. Magyar Nemzeti Bank (2022.01.26.): A jegybanki alapkamat alakulása, <https://www.mnb.hu/Jegybanki-alapkamat-alakulasa>
 19. Magyar Nemzeti Bank (2022.01.27.): Forint tenderek/gyorstenderek, <https://www.mnb.hu/monetaris-politika/a-monetaris-politikai-eszkoztar/aukciok-tenderek-gyorstenderek/forint-tenderek-gyorstenderek>
 20. Központi Statisztikai Hivatal (2022.02.04.): Gyorstájékoztatók – Ipar, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ipe2112>
 21. Központi Statisztikai Hivatal (2022.01.14.): Gyorstájékoztatók – Építőipar, <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/gyor/epi/epi2112.html>
 22. Központi Statisztikai Hivatal (2022.02.03.): Gyorstájékoztatók – Kiskereskedelem, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kis2112>
 23. Központi Statisztikai Hivatal (2022.01.11.): Gyorstájékoztatók – Kereskedelmi szálláshelyek forgalma, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/ksz2111>
 24. Központi Statisztikai Hivatal (2022.02.01): Gyorstájékoztatók – Külkereskedelmi termékforgalom, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/kul2111>
 25. Központi Statisztikai Hivatal (2022.01.14): Gyorstájékoztatók – Fogyasztói árak, <https://www.ksh.hu/gyorstajekoztatok/#/hu/document/far2112>
 26. A makrogazdasági és költségvetési folyamatok monitorozása - 2021. január – november https://www.asz.hu/storage/files/files/elemezsek/2021/E2133_Makr_mon_elemezesszefzttSKO1.pdf?ctid=1307
 27. Pénzügyminisztérium (2022.02.04.): Az elmúlt harminc év legnagyobb gazdasági növekedése a tavalyi, <https://kormany.hu/hirek/az-elmult-harminc-ev-legnagyobb-gazdasagi-novekedese-a-tavalyi>

6. Rövidítések

¹ ÁSZ	Állami Számvevőszék
² KSH	Központi Statisztikai Hivatal
³ MNB	Magyar Nemzeti Bank
⁴ ÁKK Zrt.	Államadósság Kezelő Központ Zrt.
⁵ NFSZ	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat
⁶ MÁK	Magyar Államkincstár
⁷ GDP	Bruttó hazai termék
⁸ Alaptörvény	Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
⁹ Stabilitási törvény	2011. évi CXCV. törvény Magyarország gazdasági stabilitásáról
¹⁰ 479/2009/EK tanácsi rendelet	az Európai Közösséget létrehozó szerződéshez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv alkalmazásáról szóló, 2009. május 25-i 479/2009/EK tanácsi rendelet
¹¹ RRF	Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz
¹² 1888/2021. (XII. 9.) Korm. határozat	1888/2021. (XII. 9.) Korm. határozat a költségvetés pénzügyi tartalékainak növeléséről
¹³ IMF	Nemzetközi Valutaalap (International Monetary Fund)
¹⁴ OECD	Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (Organisation for Economic Co-operation and Development)

1052 Budapest, Apáczai Cs. J. u. 10. | 1364 Budapest 4. Pf. 54

TEL: +36 1 484 9100

email: szamvevoszek@asz.hu

web: www.asz.hu | www.aszhirportal.hu